

Skatteutskottets yttrande

1980/81: 7 y

om upphävande av utjämningskatten (prop. 1980/81: 190)

Till jordbruksutskottet

Jordbruksutskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1980/81: 190 om reglering av priserna på jordbruksprodukter, m. m. i vad avser frågor inom skatteutskottets beredningsområde. Skatteutskottet får med anledning härav anföra följande.

De frågor i propositionen som berör skatteutskottets ämnesområde gäller främst de föreslagna formerna för intern prisutjämning för tillverkning av livsmedelsindustriprodukter, som fördyras genom jordbruksprisregleringen. Den nuvarande prisutjämnningen finansieras i huvudsak genom den utjämningskatt som infördes den 1 juli 1961 i samband med EFTA-konventionens tillkomst. Skatten utgår för choklad- och konfektyrvaror, biscuits och wafers med 110 öre per kg och för starköl med 8 öre per liter. Den interna prisutjämnningen finansieras till närmare 80 % av utjämningskatten. Beskattningsmyndighet är riksskatteverket (RSV), som i samråd med jordbruksnämnden även handlägger prisutjämnningen till tillverkare av de beskattade varorna. I propositionen föreslås på grundval av ett betänkande som avgivits av kommittén för industrins råvarukostnadsutjämning (RÅK) att regeringen får bemyndigande föreskriva att särskilda avgifter skall erläggas för varor som tillverkas av jordbruksprisreglerade råvaror och fastställa motsvarande importavgifter vid införsel till landet. Avgifterna skall finansiera såväl den interna som den i form av exportbidrag utgående externa råvarukostnadsutjämnningen. Influtna medel skall tillföras en särskild utjämningskassa, som skall bekosta prisutjämnningen för både de avgiftsbelagda varorna och för sådana s. k. tekniska produkter som av praktiska skäl inte kan beläggas med avgift. Utjämningskatten upphävs fr. o. m. den 1 juli 1981, men RSV skall i huvudsak behålla sina nuvarande uppgifter med uppbörd och prisutjämning.

Skatteutskottet finner att förslaget tangerar den i många fall svårtolkade frågan om en pålaga skall anses vara skatt eller avgift. RSV har i sitt remissyttrande över RÅK:s betänkande ifrågasatt om inte den föreslagna utjämningsavgiften är att betrakta som en skatt med hänsyn till att de medel som influtit inte i sin helhet skall tillföras näringsgrenen i fråga. På samma grund kan enligt utskottets mening också göras gällande att en stor del av de jordbruksavgifter som utgår på importen liksom de importavgifter som avses i propositionen i huvudsak bör ses som skyddstullar. När man från producenthåll vill ha ett särskilt starkt skydd för en jordbruks- eller trädgårdsprodukt begärs i många fall att varan skall bli tullfri men

föras in under jordbruksprisregleringen. Det kan knappast vara i överensstämmelse med grundlagens syfte att de mindre tyngande pålagorna måste beslutas av riksdagen, medan regeringen ensam beslutar om avgifter av mera väsentlig betydelse. Utskottet vill med dessa synpunkter understryka att gränsen mellan skatt och avgift på sikt bör fastställas mera entydigt än som nu är fallet och att detta lämpligen bör ske vid en kommande grundlagsrevision. I avvaktan härpå anser skatteutskottet sig emellertid kunna tillstyrka propositionen i de delar den berör utskottets ämnesområde.

Stockholm den 14 maj 1981

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Valter Kristenson (s), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Curt Boström (s), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Wilhelm Gustafsson (fp), Egon Jacobsson (s), Bo Södersten (s) och Olle Grahn (fp).